

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

Возняковська К.А., Попович О.В., Біленець Д.А., Лещенко О.В.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ
(БАНКРУТСТВА)**

*навчально-методичний посібник для підготовки до
семінарських занять та самостійної роботи*

Чернівці – 2022

Рекомендовано до друку
Навчально-методичною радою Національного університету
«Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 17 травня 2022 року)

Рецензенти:

Подцерковний О.П. – д.ю.н, професор, завідувач кафедри господарського права і процесу Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент Національної академії правових наук України.

Петруненко Я.В. – д.ю.н., професор кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Автори:

Возняковська К.А. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Чернівецького юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»; *Попович О.В.* - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінальної юстиції; *Біленець Д.А.* – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Чернівецького юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»; *Лещенко О.В.* – кандидат юридичних наук, адвокат, керуючий партнер «Адвокатського об'єднання «Лещенко, Дорошенко і партнери».

Актуальні питання неплатоспроможності (банкрутства) : навчально-методичний посібник для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи / Возняковська К.А., Попович О.В., Біленець Д.А., Лещенко О.В. Чернівці, 2022. 63 с.

Навчально-методичний посібник для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи підготовлено відповідно до вимог державних освітніх стандартів для викладачів закладів вищої освіти та здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, що навчаються за спеціальністю 081 «Право».

© Возняковська К.А., Попович О.В., Біленець Д.А., Лещенко О.В. 2022

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	7
Плани семінарських занять.....	13
Завдання для самостійної роботи.....	18
Глосарій.....	24
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.....	38
Шкала оцінювання.....	42
Перелік необхідної літератури.....	43
Приблизний перелік питань до іспиту.....	89

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Актуальні питання неспроможності (банкрутства)» є правові аспекти банкрутства юридичних осіб і приватних підприємців. Банкрутство розглядається як комплексний правовий інститут, який поєднує в собі норми господарського права та господарського процесу. Для досягнення цієї мети вивчаються предмет та основні поняття, особливості, види правових норм, джерела та принципи процедури банкрутства, основні права та обов'язки суб'єктів правовідносин, які виникають під час проведення процедури банкрутства, іноземний досвід в цій сфері.

Дана дисципліна призначена для студентів юридичних факультетів і покликана сформулювати у студентів необхідні правові знання щодо процедури банкрутства, її причин, способів впливу на неплатоспроможне становище підприємців, оскільки банкрутство – один із варіантів фінішу підприємницької діяльності, а сама дисципліна дозволяє поглибити знання про особливості правового регулювання ринкових відносин.

Метою посібника є надання допомоги студентам у вивченні найважливіших питань курсу, пошук нормативного матеріалу і юридичної літератури, необхідних для виконання практичних завдань. Для кожної теми, яка виноситься на практичні заняття, представлений приблизний план її вивчення, яким доцільно керуватися. Навчальний посібник містить перелік тем для рефератів і доповідей. Підготовка до практичних занять завершується вирішенням завдань, які бажано формулювати в письмовому вигляді з обов'язковими посиланнями на конкретні нормативні правові акти. Також, в посібнику є глосарій, яким студент може користуватись під час підготовки до семінарських занять та іспиту.

Дисципліна передбачає проведення лекційних та семінарських занять для студентів. Потягом лекційних занять студенти знайомляться з теоретичним матеріалом теми та з оглядом відповідної нормативно – правової бази. На

семінарських заняттях студенти застосовують свої теоретичні знання для обговорення текстів нормативно-правових актів та теоретичних положень.

Метою навчальної дисципліни є формування необхідних професійних знань та полягає у наданні уявлення про сучасні тенденції розвитку права банкрутства (неспроможності) у праві України, через характеристику його інститутів (предмету, методу, принципів, законодавства, суб'єктів, стадій, судових та позасудових процедур, тощо), вдосконалення професійного рівня підготовки юристів в сфері правового регулювання неспроможності (банкрутства); поглиблене вивчення законодавства, яке регулює відносини неспроможності (банкрутства), практики його застосування, наукових поглядів.

Завдання даної навчальної дисципліни полягають у забезпеченні студентів навичками та вміннями:

- аргументувати пропозиції щодо вирішення дискусійних питань у сфері регламентації банкрутства (неспроможності) у праві України;

- застосовувати знання під час проведення наукових досліджень та викладання актуальних проблем банкрутства (неспроможності) у праві України;

- визначати та аналізувати новітні тенденції розвитку правової науки та практики у сфері банкрутства (неспроможності) у праві України;

- порівнювати сучасні тенденції розвитку права банкрутства України та країн ЄС та формувати пропозиції щодо врахування міжнародного досвіду та гармонізації законодавства України та законодавства ЄС;

- узагальнювати теорію і практику з метою вирішення актуальних питань регламентації банкрутства (неспроможності) у праві України;

- вдосконалювати правове регулювання відносин банкрутства (неспроможності) у праві України;

- здійснювати системний науковий аналіз вітчизняної та зарубіжної практики у галузі права банкрутства (неспроможності) та законодавства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- склад, структуру та тенденції розвитку правового регулювання відносин у відповідній сфері;
- цілі, завдання та напрями реформування правового регулювання суспільних відносин на сучасному етапі;
- стан і розвиток міжнародно-правового регулювання та зарубіжного законодавства у банківській сфері;
- основні положення законодавства про банкрутство з урахуванням останніх змін;
- актуальні практичні проблеми в сфері регулювання неспроможності;

вміти:

- застосовувати норми права в ситуаціях наявності прогалин, колізій норм, складних взаємодій, вирішувати складні задачі правозастосовчої практики;
- аргументувати прийняті рішення, у тому числі, з урахуванням можливих наслідків, передбачити наслідки прийнятих ним рішень;
- аналізувати нестандартні ситуації правозастосовчої практики і виробляти різні варіанти рішень;
- пояснити дію норм права їх адресатам.

володіти:

- основною та спеціальною термінологією в сфері банкрутства;
- здатністю правової оцінки конкретних практичних ситуацій;
- можливістю вивчення та оцінки нового правового матеріалу та застосування його на практиці;
- навичками пошуку, відбору та аналізу доктринальної та нормативної літератури з питань застосування законодавства у сфері банкрутства;
- здатністю юридично мислити, вміти аналізувати та розуміти правові відносини та наслідки банкрутства.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття інституту неспроможності (банкрутства) та історія його розвитку

Поняття інституту неспроможності. Співвідношення приватно-правових та публічно-правових норм при регулюванні неспроможності (банкрутства). Джерела права, що регулюють правові відносини у сфері неспроможності. Огляд сучасного законодавства про банкрутство. Аналіз останніх змін в законодавстві про банкрутство. Співвідношення понять неспроможності і банкрутства.

Розвиток інституту неспроможності в різні періоди історії. Римське право. Середньовічне італійське право. Французьке право. Німецьке право. Англійське право. Українське право. Правове регулювання інституту неспроможності (банкрутства) в сучасній Україні.

Предмет та метод права банкрутства (неспроможності). Функції та принципи права банкрутства (неспроможності). Система права банкрутства.

Тема 2. Загальні положення про банкрутство

Фінансове обґрунтування інституту банкрутства. Правове регулювання інституту неспроможності (банкрутства).

Поняття неспроможності (банкрутства). Ознаки банкрутства. Попередження банкрутства. Поняття заходів щодо запобігання банкрутства боржника та позасудових процедур.

Аналіз фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства. Ознаки доведення до банкрутства. Ознаки приховуваного банкрутства.

Тема 3. Правовий статус арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

Арбітражний керуючий: поняття та статус. Порядок призначення та усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у справі про банкрутство. Порядок припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

Страхування професійної відповідальності арбітражного керуючого. Відповідальність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

Поняття, функції та повноваження саморегульованої організації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Правове положення зборів кредиторів та комітету кредиторів. Повноваження державного органу з питань банкрутства. Кваліфікаційна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

Контроль за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Планові та позапланові перевірки діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) та наслідки проведення перевірок.

Тема 4. Провадження у справі про банкрутство

Юрисдикція, підсудність, підстави для відкриття провадження у справі про банкрутство. Оскарження судових рішень у процедурі банкрутства

Заява про відкриття провадження у справі про банкрутство. Відзив боржника. Відмова у прийнятті заяви про відкриття провадження у справі, залишення заяви без руху. Повернення, відкликання заяви про відкриття провадження у справі

Відкриття провадження у справі про банкрутство. Забезпечення вимог кредиторів. Визнання недійсними правочинів (договорів) та спростування майнових дій боржника. Наслідки визнання угоди недійсною.

Поняття, мета та строки розпорядження майном. Введення процедури розпорядження майном боржника. Наслідки призначення процедури. Права та обов'язки розпорядника майна. Правове становище боржника на стадії розпорядження майном. Фінансово-господарська діяльність боржника. Закінчення процедури розпорядження майном.

Тема 5. Проблеми санації боржника та ліквідаційна процедура.

Процедура санації: поняття та ознаки. План санації боржника: порядок складення, погодження, затвердження та реалізації. Виконання зобов'язань боржника власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника у процедурі санації.

Продаж майна у процедурі санації як цілісного майнового комплексу. Відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів. Звіт керуючого санацією

Підстави і наслідки відкриття ліквідаційної процедури. Наслідки визнання боржника банкрутом. Функції господарського суду у ліквідаційній процедурі

Формування ліквідаційної маси. Виявлення і задоволення вимог кредиторів. Повноваження ліквідатора та ліквідаційної комісії у ліквідаційній процедурі. Звіт ліквідатора.

Тема 6. Специфіка мирової угоди при здійсненні процедури банкрутства

Поняття мирової угоди у справі про банкрутство, його схожі та відмінні риси з інститутом мирової угоди, передбаченої процесуальним законодавством України. Форма мирової угоди.

Зміст мирової угоди. Особливості укладення мирової угоди в окремих процедурах банкрутства.

Оскарження ухвал про мирову угоду. Проблеми, що виникають при виконанні та розірванні мирової угоди.

Тема 7. Загальна характеристика продажу майна в провадженні у справі про банкрутство

Поняття аукціону, та його строки. Суб'єкти аукціону та істотні умови договорів, що опосередковують його проведення.

Порядок та вимоги до організації та проведення аукціону. Строк проведення аукціону. Скасування аукціону, визнання аукціону таким, що не відбувся, анулювання результатів аукціону, визнання результатів недійсними.

Порядок проведення аукціону. Особливості проведення повторного аукціону та його документальне забезпечення. Проведення аукціону з продажу права вимоги. Аукціон в електронній формі та його документальне забезпечення.

Наслідки невиконання обов'язків за результатами проведеного аукціону. Відповідальність за недоліки майна, проданого на аукціоні. Закриття провадження у справі про банкрутство

Тема 8. Особливості банкрутства окремих категорій боржників

Банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності зі спеціальним статусом. Банкрутство містоутворюючих організацій. Особливості банкрутства страховиків. Особливості банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг

Особливості банкрутства фермерського господарства. Банкрутство стратегічних підприємств і організацій. Банкрутство суб'єктів природних монополій. Проблеми застосування норм про банкрутство забудовників.

Відновлення платоспроможності фізичної особи . Підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Відкриття провадження у справі про неплатоспроможність . Визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника. Наслідки закриття провадження у

справі про банкрутство. Особливості розгляду справ про неплатоспроможність фізичних осіб - підприємців

Тема 9. Загальні положення про транскордонну неспроможність

Поняття транскордонної неспроможності (банкрутства). Моделі правового регулювання відносин, пов'язаних з транскордонною неспроможністю.

Визнання іноземних банкрутств як підінститут транскордонної неспроможності. Визнання іноземних банкрутств у праві зарубіжних країн.

Підстави для надання судової допомоги та здійснення співпраці. Керуючий іноземною процедурою банкрутства. Розгляд заяви про визнання іноземної процедури банкрутства. Відмова в задоволенні заяви про визнання іноземної процедури банкрутства

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг кредитів/год
магістр	денна	ДВВ	1	2	3,0

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми
1	Поняття інституту неспроможності (банкрутства) та історія його розвитку

2	Загальні положення про банкрутство
3	Правовий статус арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)
4	Провадження у справі про банкрутство
5	Проблеми санації боржника та ліквідаційна процедура.
6	Специфіка мирової угоди при здійсненні процедури банкрутства
7	Загальна характеристика продажу майна в провадженні у справі про банкрутство
8	Особливості банкрутства окремих категорій боржників
9	Загальні положення про транскордонну неспроможність

Вид навантаження	год
Кількість кредитів	3,0
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	30
лекційні заняття	14
практичні заняття	16
самостійна робота	60
Залік	-
Екзамен	+

ПЛАНИ ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Поняття інституту неспроможності (банкрутства) та історія його розвитку

1. Поняття інституту неспроможності.
2. Джерела права, що регулюють правові відносини у сфері неспроможності.
3. Розвиток інституту неспроможності в різні періоди історії.
4. Правове регулювання інституту неспроможності (банкрутства) в Україні
5. Предмет та метод права банкрута: ознаки та специфіка відносин.
6. Функції та принципи права банкрутства (неспроможності).
7. Система права банкрутства.

ТЕМА 2. Загальні положення про банкрутство

1. Фінансове обґрунтування інституту банкрутства. Передумови визнання боржника банкрутом.
2. Поняття та ознаки неспроможності (банкрутства). Попередження банкрутства.
3. Аналіз фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства.
4. Ознаки доведення до банкрутства та приховуваного банкрутства.

ТЕМА 3. Правовий статус арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора)

1. Поняття та статус арбітражного керуючого.
2. Порядок призначення та усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у справі про банкрутство.
3. Страхування професійної відповідальності арбітражного керуючого.
4. Відповідальність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

5. Поняття, функції та повноваження саморегульованої організації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

6. Повноваження державного органу з питань банкрутства. Кваліфікаційна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

7. Контроль за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів). Види та підстави перевірок діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

8. Правове положення зборів кредиторів та комітету кредиторів.

ТЕМА 4. Провадження у справі про банкрутство

1. Юрисдикція та підстави для відкриття провадження у справі про банкрутство.

2. Заява про відкриття провадження у справі про банкрутство. Відзив боржника. Відмова у прийнятті заяви, повернення, відкликання заяви про відкриття провадження у справі, залишення заяви без руху.

3. Відкриття провадження у справі про банкрутство. Забезпечення вимог кредиторів. Оскарження судових рішень у процедурі банкрутства

4. Визнання недійсними правочинів (договорів) та спростування майнових дій боржника. Наслідки визнання угоди недійсною.

5. Поняття, мета та строки розпорядження майном. Введення процедури розпорядження майном боржника.

6. Права та обов'язки розпорядника майна.

7. Правове становище боржника на стадії розпорядження майном.

8. Закінчення процедури розпорядження майном.

ТЕМА 5. Проблеми санації боржника та ліквідаційна процедура

1. Поняття та ознаки процедури санації:
2. План санації боржника: порядок складення, погодження, затвердження та реалізації.
3. Продаж майна у процедурі санації як цілісного майнового комплексу. Відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів.
4. Підстави і наслідки відкриття ліквідаційної процедури. Функції господарського суду у ліквідаційній процедурі
5. Формування ліквідаційної маси.
6. Виявлення і задоволення вимог кредиторів.
7. Повноваження ліквідатора та ліквідаційної комісії у ліквідаційній процедурі. Звіт ліквідатора.

ТЕМА 6. Специфіка мирової угоди при здійсненні процедури банкрутства

1. Поняття мирової угоди у справі про банкрутство.
2. Зміст мирової угоди. Умови укладення мирової угоди. Порядок схвалення.
3. Недійсність мирової угоди. Підстави і наслідки визнання мирової угоди недійсним.
4. Наслідки невиконання мирової угоди.

ТЕМА 7. Загальна характеристика продажу майна в провадженні у справі про банкрутство

1. Поняття аукціону, та його строки.
2. Суб'єкти аукціону та істотні умови договорів, що опосередковують його проведення.
3. Порядок та вимоги до організації та проведення аукціону. Скасування аукціону, визнання аукціону таким, що не відбувся, анулювання результатів аукціону, визнання результатів недійсними.
4. Порядок та строк проведення аукціону.

5. Особливості проведення повторного аукціону та його документальне забезпечення. Специфіка проведення аукціону в електронній формі та його документальне забезпечення.

6. Наслідки невиконання обов'язків за результатами проведеного аукціону. Відповідальність за недоліки майна, проданого на аукціоні.

7. Закриття провадження у справі про банкрутство

ТЕМА 8. Особливості банкрутства окремих категорій боржників

1. Банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності зі спеціальним статусом.

2. Особливості банкрутства небанківських надавачів платіжних послуг

3. Банкрутство фермерського господарства.

4. Особливості банкрутства страховиків.

5. Банкрутство стратегічних підприємств і організацій. Банкрутство суб'єктів природних монополій.

6. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

7. Особливості провадження санації боржника його керівником.

8. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником.

9. Особливості банкрутства державних підприємств та підприємств в статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків.

10. Особливості банкрутства фізичної особи, що не має статусу суб'єкта підприємницької діяльності.

ТЕМА 9. Провадження справ про банкрутство, пов'язані з іноземною процедурою та напрями упорядкування транскордонної неспроможності

1. Поняття іноземної процедури та принципи процедури банкрутства пов'язані з іноземною процедурою.

2. Керуючий судовою процедурою та розгляд заяв про визнання іноземної процедури банкрутства.

3. Розгляд заяви про визнання іноземної процедури банкрутства. Відмова в задоволенні заяви про визнання іноземної процедури банкрутства

4. Поняття транскордонної неспроможності (банкрутства). Проблематика транскордонної неспроможності та досвід його нормативного упорядкування.

5. Вибір нормативної основи для врегулювання транскордонних аспектів неспроможності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Визначите алгоритм внесення змін у мирову угоду в справі про банкрутство, з ініціативи кредитора.

2. Вкажіть, які юридичні особи не можуть бути визнані банкрутами, і дайте

аргументовані пояснення.

3. Підготуйте презентацію на тему «Права і обов'язки боржника».

4. Підготуйте проект порядку продажу майнового комплексу організації.

5. Підготуйте проект рішення зборів кредиторів про укладання мирової угоди.

6. Підготуйте презентацію на тему «Права та обов'язки арбітражного керуючого»

7. Проведіть порівняльний аналіз законодавчих актів про неспроможність деяких країн (американського, англійського, німецького законів про відновлення підприємств і ліквідацію їхнього майна в судовому порядку, про конкурсних керуючих, ліквідаторів й експертів по аналізу стану підприємств), результати якого занотуйте у вигляді таблиці.

8. Складіть заяву до суду про визнання боржника банкрутом.

9. Складіть приблизний перелік заходів щодо запобігання банкрутству боржника - юридичної особи.

10. Підготуйте презентацію на тему «Помічник арбітражного керуючого»

11. Складіть заяву про визнання банкрутом забудовника.

12. Складіть мирову угоду по справі про банкрутство.

13. Складіть порівняльну таблицю «Банкрутство кредитних і банкрутство страхових організацій».

14. Складіть схему «Історія розвитку українського інституту неспроможності (банкрутства)».

15. Складіть таблицю - кваліфікаційні вимоги до арбітражних керуючих.

16. У вигляді таблиці покажіть повноваження арбітражного керуючого в разі наступних судових процедур: розпорядника майна; санації; ліквідації.

17. Узагальніть судову практику Чернівецької області за останні два роки по справах:

- про неспроможність (банкрутство);

- про визнання угод боржника недійсним у рамках різних процедур

неспроможності.

18. Визначте у вигляді таблиці хто може бути суб'єктом аукціону в рамках провадження у справі про банкрутство?

19. Визначте у вигляді таблиці що може бути об'єктом аукціону в рамках провадження у справі про банкрутство?

20. Зобразіть у вигляді схеми (дорожньої карти) як виглядає порядок проведення аукціону в рамках провадження у справі про банкрутство?

21. Визначте у вигляді таблиці підстави застосування інституту транскордонного банкрутства та визначте особливості її застосування в залежності від кожної з підстав.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Захист прав кредиторів першої й другої черги при укладанні мирової угоди.

2. Істотні умови мирової угоди.

3. Місце інституту неспроможності (банкрутства) у системі українського права.

4. Модель правового регулювання інституту неспроможності в Україні.

5. Наслідку відмови від ліквідації боржника в порядку банкрутства.

6. Недійсність угод боржника в процесі неспроможності.

7. Особливості банкрутства індивідуальних підприємців.

8. Особливості банкрутства кредитних організацій.

9. Особливості банкрутства фермерських господарств.

10. Методи правового регулювання права банкрутства (неспроможності).

11. Помічник арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

12. Поняття, функції та повноваження саморегулювальної організації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

13. Особливості банкрутства стратегічних організацій.
14. Особливості банкрутства суб'єктів природних монополій.
15. Особливості застосування процедур банкрутства до страхових організацій.
16. Особливості зміни й розірвання мирової угоди.
17. Особливості правового положення арбітражного керуючого.
18. Особливості реалізації процедур банкрутства забудовників в рамках інституту банкрутства
19. Правовий режим конкурсної маси.
20. Правовий статус боржника.
21. Правовий статус кредитора.
22. Проблема судових витрат при встановленні вимог кредиторів.
23. Проблеми формування конкурсної маси.
24. Процедура мирової угоди.
25. Специфіка банкрутства суб'єктів природних монополій паливно-енергетичного комплексу.
26. Вибір нормативної основи для врегулювання транскордонних аспектів неспроможності.
27. Особливості проведення аукціону в електронній формі та його документальне забезпечення.
28. План санації боржника: порядок складення, погодження, затвердження та реалізації.
29. Правове становище боржника на стадії розпорядження майном.
30. Фінансово-господарська діяльність боржника.
31. Порядок призначення та усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у справі про банкрутство.
32. Порядок припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

33. Відповідальність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

34. Дисциплінарна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

ЗАДАЧІ:

ЗАДАЧА 1.

Заявник - ТОВ «Будівля» звернувся до господарського суду з заявою про визнання боржника - ПП «Іванка» банкрутом. В обґрунтування своїх вимог до боржника заявник представив рішення господарського суду про стягнення штрафних санкцій в розмірі 132 000 грн. Рішення суду про стягнення суми основного боргу відсутнє. Суддя, розглянувши заяву про визнання банкрутом боржника, виніс ухвалу про повернення заяви. Зазначається, що заявником не представлені докази обґрунтованості вимог.

Чи правильним є рішення судді? Обґрунтуйте свою думку, спираючись на законодавство. Якими доказами має бути обґрунтоване вимога заявника?

ЗАДАЧА 2.

М'ясокомбінат, завод і магазин "Колосок" заснували банк «Ковбас-інвест». Внаслідок некомпетентного управління, комерційний банк к засновники збанкрутував.

Чи може бути в судовому порядку покладена відповідальність по зобов'язаннях збанкрутілого банку на його засновників?

ЗАДАЧА 3.

У 2019 р. АТ видало банку простий вексель, який підлягає оплаті на пред'явника. У січні 2020 р. відносно АТ було порушено провадження про банкрутство і введена процедура спостереження. У березні 2020 р. банк пред'явив вексель до оплати. Вексель був оплачений АТ лише частково, у

зв'язку з чим банк звернувся з позовом до суду. Суд прийняв позов до провадження і виніс рішення на користь банку.

Чи законним є рішення суду? В якому порядку пред'являються вимоги до боржника (в даному випадку - до АТ), щодо якої введена процедура спостереження?

ЗАДАЧА 4.

Громадянин А. звернувся до суду з заявою про визнання боржника – фізичної особи - підприємця Б. банкрутом. Із заяви випливає, що ФОП Б. зайняв у громадянина А. 50 000 грн. на придбання автомобіля. В оговорені строки гроші не були повернуті. Заборгованість підтверджена судовим рішенням.

Чи може суд при таких обставинах прийняти заяву громадянина А.? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на законодавчу базу.

ЗАДАЧА 5.

До суду звернувся кредитор із заявою про оскарження дій керуючого. З представлених до суду документів випливало, що статутом організації - боржника передбачено схвалення Радою директорів угоди, на суму понад 100 тис. грн. Керуючий здійснив операцію з відчуження майна на суму 50 тис.грн.

Чи вправі керуючий здійснювати операції з відчуження майна боржника без згоди відповідного органу акціонерного товариства? Яке рішення повинен прийняти суд?

ЗАДАЧА 6.

Петров був зареєстрований у встановленому порядку в якості ФОП. Через деякий час три його кредитори звернулися в суд з вимогою визнати Петрова банкрутом. В суді Петров заявив, що вимоги кредиторів він задовольнити не може, тому що в нього відсутнє майно. Крім того, один із кредиторів, а саме

Іванов, неправдиво пред'явив вимоги, оскільки кредит, який взяв Петров не пов'язаний з підприємницькою діяльністю: у Іванова Петров позичав гроші на покупку авто для батьків.

Який суд буде розглядати цей спір і яке він прийме рішення?

ЗАДАЧА 7.

ТОВ «Гранд» звернулося до суду з заяву про визнання боржника – АТ «Ластівка» банкрутом. Вимоги заявника включали заборгованість по оплаті поставленої продукції в розмірі 87 500 гривні, пені за прострочення оплати в розмірі 7 500 гривні й судові витрати, сплачені заявником при розгляді його позову до боржника. Суддя виніс ухвалу про відмову в прийнятті заяви про визнання боржника банкрутом, зазначивши, що в цьому випадку відсутня заборгованість у розмірі, який передбачено законодавством про банкрутство.

Чи правильним є рішення судді? Обґрунтуйте свою думку із посиланням на чинне законодавство. Як визначається склад і розмір грошових зобов'язань?

ГЛОСАРІЙ

А

адміністратор за випуском облігацій - юридична особа, яка діє від свого імені та в інтересах власників випуску відсоткових чи дисконтних корпоративних облігацій, облігацій внутрішніх місцевих позик, облігацій

міжнародних фінансових організацій або іпотечних облігацій відповідно до законодавства, договору про призначення адміністратора, проспекту цінних паперів (рішення про емісію цінних паперів) та рішень зборів власників облігацій;

аналіз фінансового стану боржника - дослідження фінансової діяльності боржника, яке здійснюється з метою визначення чи достатньо належного йому майна для покриття судових витрат, витрат на виплату винагороди арбітражним керуючому, а також можливості або неможливості відновлення платоспроможності боржника.

андерайтинг - це діяльність, яка провадиться інвестиційною фірмою від свого імені та/або від імені емітента або оферента за винагороду відповідно до умов договору андерайтингу.

арбітражний керуючий - фізична особа, яка отримала відповідне свідоцтво та інформація про яку внесена до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України;

аукціон (публічні торги) - публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці.

Б

банк - юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги;

банк з іноземним капіталом - банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків;

банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному законодавством України, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури;

бенчмаркінг - метод контролінгу, який полягає в перманентному,

безперервному порівнянню товарів, виробничих процесів, методів та інших параметрів досліджуваного підприємства з аналогічними показниками інших підприємств чи структурних підрозділів.

близькі відносини - сімейні відносини між особами, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі між особами, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також незалежно від зазначених умов відносини між чоловіком та дружиною, батьком (вітчимом), матір'ю (мачухою) та сином (пасинком) та/або дочкою (падчеркою), усиновлювачем та усиновленим, зятем та тестем, тещею, невісткою та свекром, свекрухою, а також відносини опіки між опікуном та особою, яка перебуває під опікою, відносини піклування між піклувальником та особою, яка перебуває під піклуванням;

Боргове агентство України – це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою.

боржник - юридична особа або фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, неспроможна виконати свої грошові зобов'язання, строк виконання яких настав;

бюджетний запит - документ, підготовлений головним розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції до проекту бюджету на плановий бюджетний період з відповідним обґрунтуванням щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для виконання покладених на нього функцій на середньостроковий період, на підставі відповідних граничних показників видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

В

вертикальний фінансовий аналіз – це аналіз, який використовується для дослідження структури засобів і джерел їх утворення шляхом визначення питомої ваги окремих статей у підсумкових даних та оцінювання цих змін.

вклад (депозит) - це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору;

Г

гарантійне зобов'язання - зобов'язання гаранта повністю або частково виконати боргові зобов'язання суб'єкта господарювання - резидента України перед кредитором у разі невиконання таким суб'єктом його зобов'язань за кредитом (позикою), залученим під державну чи місцеву гарантію;

гарантований державою борг - загальна сума боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України щодо повернення отриманих та непогашених станом на звітну дату кредитів (позик), виконання яких забезпечено державними гарантіями;

генеральна угода - договір, що визначає загальні умови та порядок укладання та виконання деривативних контрактів або правочинів щодо фінансових інструментів, або правочинів щодо валютних цінностей, або договорів репо, або товарних операцій, укладених на підставі такого договору;

горизонтальний фінансовий аналіз – це аналіз, який проводиться з метою вивчення динаміки окремих фінансових показників, розрахованих за даними фінансової звітності за певний період часу.

грошове зобов'язання - зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України.

гудвіл (вартість ділової репутації) - нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо.

Д

деривативний контракт - це договір, умови якого передбачають обов'язок однієї або кожної із сторін такого договору щодо базового активу та/або умови якого встановлюються залежно від значення базового показника, а також можуть передбачати обов'язок проведення грошових розрахунків.

деривативні фінансові інструменти - деривативні цінні папери та деривативні контракти;

дефолт - одна або декілька обставин, визначених проспектом цінних паперів (рішенням про емісію цінних паперів) звичайних облігацій (крім облігацій зовнішніх державних позик) або іпотечних облігацій, що становлять порушення обов'язків емітента або особи, яка надає забезпечення за облігаціями, або завдають шкоди правам та/або інтересам власників облігацій, та за настання яких власники облігацій набувають прав, визначених законодавством України, іншими актами законодавства та/або проспектом (рішенням про емісію) таких облігацій.

дисциплінарні проступки арбітражних керуючих – це факт зайняття діяльністю, несумісною з діяльністю арбітражного керуючого, порушення правил професійної етики арбітражного керуючого, невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків або невиконання статуту та рішень саморегулювальної організації арбітражних керуючих.

ділова репутація - сукупність документально підтвердженої інформації про фізичну або юридичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи;

доведення банку до неплатоспроможності - це умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення пов'язаною з банком особою будь-яких дій, що призвели до віднесення банку

до категорії неплатоспроможних, якщо це завдало великої матеріальної шкоди державі або кредитору.

доведення до банкрутства - умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення громадянином-засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта господарської діяльності, якщо це завдало великої матеріальної шкоди державі чи кредитору

досудова санація - це система заходів з відновлення платоспроможності боржника, яка дає змогу здійснити реструктуризацію його боргів без входження в судові процедури банкрутства.

Е

електронна торгова система - це дворівнева інформаційно-телекомунікаційна система, що складається з центральної бази даних та авторизованих електронних майданчиків.

З

забезпечені кредитори - кредитори, вимоги яких до боржника або іншої особи забезпечені заставою майна боржника;

заінтересовані особи стосовно боржника - юридична особа, створена за участю боржника, юридична особа, що здійснює контроль над боржником, юридична або фізична особа, контроль над якою здійснює боржник, юридична особа, з якою боржник перебуває під контролем третьої особи, власники (учасники, акціонери) боржника, керівник боржника, особи, які входять до складу органів управління боржника, головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі звільнені з роботи за три роки до відкриття провадження у справі про банкрутство, а також особи, які перебувають у родинних стосунках із зазначеними особами та фізичною особою - боржником, а саме: подружжя та їхні діти, батьки, брати, сестри, онуки, а також інші особи, щодо яких наявні обґрунтовані підстави вважати їх заінтересованими;

значні правочини - правочини щодо майна (робіт, послуг), ринкова вартість яких на день вчинення правочину становить 10 і більше відсотків вартості активів боржника за даними останньої річної фінансової звітності.

I

іноземна процедура банкрутства - провадження у справі про банкрутство, що здійснюється в іноземній державі згідно із правом цієї держави;

іноземний суд - державний або інший уповноважений орган іноземної держави, компетентний здійснювати провадження у справах про банкрутство;

інспекційна перевірка банку - форма здійснення банківського нагляду уповноваженими Національним банком України особами безпосередньо у банку;

K

керуючий іноземною процедурою банкрутства - особа, призначена рішенням іноземного суду в межах іноземної процедури банкрутства на певний час та уповноважена керувати господарською діяльністю або реорганізацією чи ліквідацією боржника, вчиняти дії в інших державах.

керуючий реалізацією - арбітражний керуючий, призначений господарським судом у справі про неплатоспроможність фізичної особи для здійснення реалізації майна банкрута та задоволення вимог кредиторів;

керуючий реструктуризацією - арбітражний керуючий, призначений господарським судом у справі про неплатоспроможність фізичної особи для здійснення реструктуризації боргів боржника;

керуючий санацією - арбітражний керуючий, а у випадках, передбачених законодавством України, - керівник боржника, призначений господарським судом для здійснення процедури санації боржника;

конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, що виникли до відкриття провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника;

контролінг - сукупність методів оперативного й стратегічного

менеджменту, обліку, планування, аналізу й контролю, які спрямовані на досягнення стратегічних цілей підприємства.

кредитор - юридична або фізична особа, а також контролюючий орган, уповноважений відповідно до законодавства України здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у межах своїх повноважень, та інші державні органи, які мають вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, а також адміністратор за випуском облігацій, який діє в інтересах власників облігацій, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника;

кредитори неплатоспроможних боржників - це юридичні або фізичні особи, а також податкові органи та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника.

Л

ліквідатор - арбітражний керуючий, призначений господарським судом для здійснення ліквідаційної процедури;

ліквідаційна маса – це всі види майнових активів (майно та майнові права) банкрута, які належать йому на праві власності або господарського відання

М

мирова угода – це домовленість між боржником і кредиторами стосовно відстрочки та/або розстрочки, а також прощення (списання) кредиторами боргів боржника, яка оформляється шляхом укладення угоди між сторонами.

модель Альтмана - алгоритм інтегральної оцінки погрози банкрутства підприємства, заснований на комплексному обліку найважливіших показників, що діагностують кризовий фінансовий його стан.

мораторій на задоволення вимог кредиторів - це зупинення виконання боржником грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), строк виконання яких настав до дня введення

мораторію, і припинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов'язань та зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), застосованих до дня введення мораторію.

Н

невиправдана заборгованість - заборгованість щодо претензій, відшкодування матеріальної шкоди.

неплатоспроможність - неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, в тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності;

неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

неттінг - повне або часткове припинення зобов'язань за деривативними контрактами, договорами про заміну сторони, правочинами щодо фінансових інструментів, валютних цінностей або за товарними операціями, яке здійснюється шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог та/або заміни первісного зобов'язання новим зобов'язанням між тими самими сторонами та/або припинення зобов'язань в інший спосіб, передбачений правилами клірингу;

О

обов'язкові платежі - податки, збори й інші обов'язкові внески, що сплачують у бюджет України й (або) державні позабюджетні фонди в порядку й на умовах, які визначаються законодавством України, в тому числі штрафи й інші санкції за невиконання або неналежне виконання обов'язку по сплаті податків, зборів й інших обов'язкових внесків у бюджет України й (або)

державні позабюджетні фонди, а також адміністративні штрафи й інші, встановлені законодавством, штрафи;

оборотні активи - грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу;

офіційне оприлюднення - оприлюднення відомостей про справу про банкрутство на офіційному веб-порталі судової влади України;

II

план санації – це дієвий механізм виведення підприємства із кризового стану та створення сприятливих умов для досягнення мети його діяльності, який має містити перелік заходів щодо виконання плану санації та нагляду за виконанням плану санації, розміри, порядок і строки погашення вимог кредиторів, які беруть участь у санації, обсяг повноважень керуючого санацією (у разі його призначення)

платоспроможність (ліквідність) - один з основних якісних показників діяльності підприємства, що визначає спроможність підприємства здійснювати платежі, розраховуватися з боргами в необхідному обсязі та в зазначений термін наявними у нього коштами або такими, які безперервно поповнюються за рахунок його діяльності;

погашені вимоги кредиторів - задоволені вимоги кредиторів, а також зобов'язання, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну або припинення зобов'язання в інший спосіб;

погашення боргів боржника - судова процедура у справі про неплатоспроможність фізичної особи, що застосовується з метою задоволення вимог кредиторів за рахунок реалізації майна банкрута, визнаного банкрутом у порядку, встановленому законодавством України;

портал електронних сервісів - веб-сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів для забезпечення

максимального доступу до інформації та послуг у сфері державної реєстрації, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності

поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, що виникли після відкриття провадження у справі про банкрутство;

правочин щодо фінансових інструментів - платний або безоплатний договір, предметом якого є набуття та/або припинення права власності на інструменти грошового ринку, прав на цінні папери та прав за цінними паперами;

правочини, щодо яких є заінтересованість - правочини, сторонами яких є заінтересовані особи зі сторони боржника, арбітражного керуючого чи кредиторів;

представник працівників боржника - особа, уповноважена загальними зборами (конференцією), на яких присутні не менш як дві третини штатної чисельності працівників боржника, або відповідним рішенням первинної профспілкової організації боржника (а за наявності кількох первинних організацій - їх спільним рішенням) представляти інтереси працівників боржника під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу.

приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

приховане банкрутство - навмисне приховування факту стійкої фінансової неспроможності поданням недостовірних даних кредиторам, державним органам та іншим зацікавленим особам.

приховування банкрутства - умисне приховування громадянином-засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом подання

недостовірних відомостей, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторів;

приховування стійкої фінансової неспроможності - це умисне приховування громадянином - засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом подання недостовірних відомостей або неподання в установленій строк до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство юридичної особи у випадках, передбачених законом, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторів.

Р

реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

реєстр вимог кредиторів - це єдина уніфікована система записів про кредиторів боржника та їхні вимоги.

реструктуризація боргів боржника - судова процедура у справі про неплатоспроможність фізичної особи, що застосовується з метою відновлення платоспроможності боржника шляхом зміни способу та порядку виконання його зобов'язань згідно з планом реструктуризації боргів боржника;

реструктуризація підприємства - це здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зокрема шляхом його поділу з переходом боргових зобов'язань до юридичної особи, що не підлягає санації, на зміну форми власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, підвищенню ефективності виробництва, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції та повному або частковому задоволенню вимог кредиторів.

розпорядження майном - це система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням і розпорядженням майном боржника з метою забезпечення збереження, ефективного використання майнових активів боржника, здійснення аналізу його фінансового стану, а також визначення наступної процедури (санації чи ліквідації).

розпорядник майна - арбітражний керуючий, призначений господарським судом для здійснення процедури розпорядження майном;

С

санатор - фізична або юридична особа, яка має намір узяти (або бере) фінансову чи іншого роду матеріальну участь у санації підприємства, що перебуває у фінансовій кризі.

санація – це система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямованих на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом реструктуризації підприємства, боргів і активів та/або зміни організаційно-правової та виробничої структури боржника.

санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство - це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до відкриття провадження у справі про банкрутство.

спеціалізована сторінка веб-сайту - сторінка офіційного веб-сайту державного органу з питань банкрутства в мережі Інтернет, за допомогою якої забезпечується доступ до інформації про боржника, передбаченої законодавством України.

сторони у справі про банкрутство - конкурсні кредитори (представник комітету кредиторів), забезпечені кредитори, боржник (банкрут);

сторони угоди щодо ліквідаційного нетінгу - сторони генеральної угоди, сторони іншого документа (договору), що містить умови та порядок проведення ліквідаційного нетінгу, сторони деривативного контракту, укладеного з посиланням на обов'язковість угоди щодо ліквідаційного нетінгу, які уклали договір про клірингове обслуговування з особою, якій сторони деривативного контракту направили розпорядження на проведення клірингу;

У

угода щодо ліквідаційного нетінгу - генеральна угода, положення якої містять умови та порядок проведення ліквідаційного нетінгу, або інший документ, що містить умови та порядок проведення ліквідаційного нетінгу, зокрема правила провадження клірингової діяльності, згоду на обов'язковість яких сторони деривативного контракту надали при укладенні договору про клірингове обслуговування з особою, яка провадить клірингову діяльність;

умисне банкрутством - це стійка неплатоспроможність суб'єкта підприємництва, викликана цілеспрямованими діями власника майна або посадової особи суб'єкта підприємництва, якщо це завдало істотної матеріальної шкоди інтересам держави, суспільства або інтересам кредиторів, що охороняються законом.

уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника - особа, уповноважена вищим органом управління боржника представляти інтереси засновників під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу;

учасники у справі про банкрутство - сторони, арбітражний керуючий, державний орган з питань банкрутства, Фонд державного майна України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) боржника, а також у випадках,

передбачених законодавством України, інші учасники справи про банкрутство, щодо прав або обов'язків яких існує спір.

Ф

фіктивне банкрутство - завідомо неправдива офіційна заява громадянина-засновника (учасника) або службової особи суб'єкта господарської діяльності, а так само громадянина - підприємця про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі;

фінансове оздоровлення - процедура банкрутства, яка застосовується до боржника з метою відновлення його платоспроможності й погашення заборгованості відповідно до графіка її погашення.

Ц

Центральна база даних - це сукупність технічних та програмних засобів у складі баз даних та модуля електронного аукціону, що забезпечують можливість проведення аукціону та гарантують рівний доступ до інформації учасникам аукціону в електронній формі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Семінарські заняття

Семінарські (практичні заняття) є деталізацією лекційного теоретичного матеріалу, які проводяться з метою закріплення курсу і охоплюють всі основні розділи.

Основною формою проведення семінарів та практичних занять є обговорення найбільш проблемних та складних питань з окремих тем, а також вирішення завдань та ситуацій.

Активність на практичних заняттях оцінюється за такими критеріями:

- відповіді на запитання, запропоновані викладачем;
- участь у дискусіях;
- виконання проектних та інших завдань.

На заняттях перевіряється ступінь володіння теоретичним матеріалом, а також коректність та суворість міркувань.

2. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни (доповіді, повідомлення, есе, контент-аналіз історичних документів з використанням інтерактивних методів та сучасних технологій презентації результатів, контрольні роботи та інші види індивідуальних завдань, запропоновані викладачем) сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни, терміни здачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються викладачем. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Наявність відпрацювань та виконані індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску до семестрового контролю з даної дисципліни.

Індивідуальні завдання спрямовані на допомогу студентам, які з поважних причин пропустили лекції певної теми, що спричинило труднощі в

засвоєнні матеріалу. Згідно з індивідуальними особливостями студента, визначається форма такої індивідуальної роботи: міні-лекція, співбесіда, робота в малих групах.

Робота з даним контингентом студентства має наступні різновиди:

- ✓ написання рефератів;
- ✓ організація та проведення позааудиторних заходів (підготовка до студентських наукових конференцій).
- ✓ проблемного і творчого характеру, аналітико-пошукові дослідницькі завдання, тощо.

3. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це процес активного, цілеспрямованого набуття здобувачем вищої освіти нових знань, умінь без безпосередньої участі викладача.

Мета самостійної роботи:

- систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань та практичних вмінь здобувачів вищої освіти;
- формування умінь використовувати нормативну та довідкову документацію, спеціальну літературу;
- стимулювання самостійності мислення, творчої ініціативи, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації;
- розвиток дослідницьких вмінь та академічних навичок.

Самостійна робота може здійснюватись індивідуально або групами здобувачів вищої освіти залежно від мети, обсягу, рівня складності, конкретної тематики.

Контроль результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти може відбуватися у письмовій, усній чи змішаній формі. Здобувачі вищої освіти повинні підходити до самостійної роботи як до важливого засобу закріплення

та розвитку теоретичних знань, набуття певних навичок та використання професійної літератури.

При самостійному опрацюванні курсу здобувачі вищої освіти повинні:

- переглядати основні визначення та факти;
- проаналізувати законспектований на лекційному занятті матеріал та доповнити його з урахуванням рекомендованої на цю тему літератури;
- опрацювати судову практику в залежності від теми;
- вивчити рекомендовану літературу, скласти тези, анотації та конспекти найважливіших моментів;
- самостійно виконувати завдання, аналогічні пропонованим на заняттях;
- тощо.

4. Реферат

Реферат - індивідуальна письмова робота здобувача вищої освіти, яка передбачає аналіз викладу в наукових та інших джерелах певної наукової проблеми чи питання.

Написання реферату практикується в навчальному процесі з метою набуття здобувачем вищої освіти необхідної професійної підготовки, розвитку вмінь та навичок самостійного наукового пошуку: вивчення літератури з обраної теми, дослідження нормативних джерел та судової практики, аналіз наукових поглядів, узагальнення матеріалу, виділення головного, формулювання висновків.

Як правило, реферат має стандартну структуру: зміст, вступ, основний виклад теми, висновки, список використаних джерел, додатки.

Оцінюється оригінальність реферату, актуальність та повнота використаних джерел, системність викладеного матеріалу, логіка викладу та переконливість аргументації, оформлення, своєчасність терміну здачі, захист реферату перед аудиторією.

5. Тестування

До проходження поточного та підсумкового контролю освоєння дисципліни **здобувачі вищої освіти** можуть самостійно практикуватися, виконуючи різні тестові завдання:

- вибір одного правильного варіанта відповіді з кількох;
- вибір кількох правильних варіантів відповідей із кількох;
- введення відповіді як тексту;
- введення відповіді як числа;
- встановлення відповідності між елементами;
- класифікація елементів за групами;
- вибудовування послідовності елементів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач вищої освіти вільно орієнтується в теоретичному матеріалі та без помилок застосовує теоретичні знання при розв’язанні практичних задач.

Оцінка «4» – здобувач вищої освіти знає основний масив теоретичного матеріалу, але або плутається при його поясненні, або застосовує його на практиці з помилками (при розв’язанні практичних задач).

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач вищої освіти має лише уривчасті теоретичні знання та розв’язує лише 50 відсотків практичних задач.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач вищої освіти не орієнтується в теоретичному матеріалі та виконує менше 50 відсотків практичних задач або не може розв’язувати практичні задачі взагалі.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (Редакція від 01.01.2020 № 27-IX). URL: www.rada.gov.ua
2. Господарський кодекс України від 16.01. 2003 р. № 436-IV. (Редакція від 01.02.2020 № 157-IX). URL: www.rada.gov.ua
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. (Редакція від 12.01.2022 № 1962-IX). URL: www.rada.gov.ua
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. (Редакція від 01.02.2020 № 157-IX). URL: www.rada.gov.ua
5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. (Редакція від 06.02.2020 № 467-IX). URL: www.rada.gov.ua
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. (Редакція від 29.12.2019 № 323-IX, 391-IX, 425-IX). URL: www.rada.gov.ua
7. Господарський процесуальний кодекс від 06.11.1991 № 1798-XII // (Редакція від 07.05.2022 № 2079-IX). URL: www.rada.gov.ua
8. Про платіжні послуги: Закон України від 01.08.2022 № 1591-IX (Редакція від 13.04.2022 №2180-IX). URL: www.rada.gov.ua
9. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України № 2343-XII від 14.05.1992 р. (втратив чинність 21.10.2019р.) . URL: www.rada.gov.ua
10. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2210-III від від 11.01.2001 № 2210-III (Редакція від 07.05.2022 №1780-IX).. URL: www.rada.gov.ua
11. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 №2258-VIII (Редакція від 01.08.2021 № 1591-IX). URL: www.rada.gov.ua
12. Про внесення змін до деяких законів України щодо уповноваженої особи господарського товариства в процедурах банкрутства: Закон України від

17.11.2005 № 3107-IV (Редакція від 21.10.2019 № 2597-VIII). URL: www.rada.gov.ua

13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII (Редакція від 03.07.2020 № 720-IX). URL: www.rada.gov.ua

14. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V (Редакція від 26.05.2022 № 1423-IX). URL: www.rada.gov.ua

15. Про публічні електронні реєстри: Закон України від 01.01.2022 р. № 1907-IX (Редакція від 01.01.2022 № 1907-IX). URL: www.rada.gov.ua

16. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 14.08.2021 р. № 1667-IX (Редакція від 14.08.2021 № 1667-IX). URL: www.rada.gov.ua

17. Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності: Закон України від 06.10.2021 р. № 1630-IX (Редакція від 06.10.2021р. № 1630-IX). URL: www.rada.gov.ua

18. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX (Редакція від 13.04.2022 р. № 2180-IX). URL: www.rada.gov.ua

19. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX (Редакція від 11.02.2022 № 1953-IX). URL: www.rada.gov.ua

20. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 р. № 157-IX (Редакція від 13.04.2022 № 2181-IX). URL: www.rada.gov.ua

21. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 р. № 1414-VIII (Редакція від 21.10.2019 № 2597-VIII). URL: www.rada.gov.ua

22. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII (Редакція від 26.03.2022 № 2129-IX). URL: www.rada.gov.ua

23. Деякі питання подання арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) статистичної звітності, оперативної звітності та інформації про свою діяльність: Наказ Міністерства юстиції

України від 18.01.2013 № 129/5 , зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.01.2013 за № 158/22690. URL: www.rada.gov.ua

24. Про внесення змін до Положення про Головні управління юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києва та Севастополі: Наказ Міністерства юстиції України від 27.12.2012 № 1972/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції 02.01.2013 за № 5/22537. URL: www.rada.gov.ua

25. Про внесення змін до Положення про Єдину базу даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство: Наказ Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 131/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.01.2013 за № 134/22666. URL: www.rada.gov.ua

26. Про встановлення розміру плати за пошук у Єдиній базі даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, інформації з видачею про це витягу: Наказ Міністерства юстиції України від 10.10.2011 № 3145/5. URL: www.rada.gov.ua

27. Про затвердження положення про систему підготовки і перепідготовки осіб, які мають намір здійснювати діяльність арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) та підвищення кваліфікації та перепідготовки арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) : Наказ Міністерства юстиції України від 27.12.2012 № 1973/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції 02.01.2013 за № 6/22538. URL: www.rada.gov.ua

28. Про затвердження Порядку контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): Наказ Міністерства юстиції України від 15.01.2013 № 113/5 “зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.01.2013 за № 140/22672. URL: www.rada.gov.ua

29. Про затвердження Порядку контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): Наказ

Міністерства юстиції України від 27.06.2013 № 1284/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції 03.07.2013 за № 1113/23645. URL: www.rada.gov.ua

30. Про затвердження Порядку контролю за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): Наказ Міністерства юстиції України від 27.06.2013 № 1284/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.07.2013 за № 1113/23645

31. Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): Наказ Міністерства юстиції України від 14.10.2011 № 3177/5

32. Про затвердження Порядку присвоєння рівнів кваліфікації арбітражним керуючим (розпорядникам майна, керуючим санацією, ліквідаторам): Наказ Міністерства юстиції України від 22.01.2013 № 145/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.01.2013 за № 174/22706. URL: www.rada.gov.ua

33. Про затвердження Порядку проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, та підготовки на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновків про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства: Наказ Міністерства юстиції України № 327/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.02.2013 за № 331/22863. URL: www.rada.gov.ua

34. Про затвердження Порядку формування і ведення Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів): Наказ Міністерства юстиції України від 26.03.2013 № 541/5 «зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.02.013 за № 514/23046. URL: www.rada.gov.ua

35. Про затвердження Правил організації діловодства та архіву арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора): Наказ Міністерства юстиції України від 15.03.2013 № 447/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.03.2013 за № 431/22963. URL: www.rada.gov.ua

36. Про затвердження Типової форми плану санації боржника у справі про банкрутство, Типової форми мирової угоди у справі про банкрутство та вимог щодо їх розроблення: Наказ Міністерства юстиції України від 19.06.2013 № 1223/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.06.2013 за № 1064/23596 «»

37. Про затвердження форми заяви на визнання статусу Всеукраїнської саморегульованої організації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) та форми журналу їх реєстрації: Наказ Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 127/5 “зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.01.2013 за № 157/22689. URL: www.rada.gov.ua

38. Про отримання свідоцтва про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора): Наказ Міністерства юстиції України від 14.01.2013 № 93/5 “зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.01.2013 за № 116/22648. URL: www.rada.gov.ua

39. Про порядок організації проведення аукціонів у провадженні у справах про банкрутство та вимоги до їх організаторів стосовно майна державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п’ятдесят відсотків: Наказ Міністерства юстиції України від 01.10.2012 № 1446/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції 02.10.2012 за № 1675/21987. URL: www.rada.gov.ua

40. Про Порядок подання арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) обов’язкових відомостей

(інформації): Наказ Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 130/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 січня 2013 р. за № 148/22680;

41. URL: www.rada.gov.ua

42. Про затвердження Змін до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: Наказ Міністерства юстиції України від 21.04.2022 № 1581/5 (Редакція від 22.04.2022 № 446/37782). URL: www.rada.gov.ua

43. Огляд правових позицій Верховного Суду щодо застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства. Рішення, внесені до ЄДРСР, за липень – вересень 2021 року / упоряд. управління забезпечення роботи судової палати для розгляду справ про банкрутство. Київ, 2021. 36 с.

44. Огляд правових позицій Верховного Суду щодо застосування положень Кодексу України з процедур банкрутства. Рішення, внесені до ЄДРСР, за другий квартал 2021 року / упоряд. управління забезпечення роботи судової палати для розгляду справ про банкрутство. Київ, 2021. 28 с.

45. Огляд практики застосування Верховним Судом норм про субсидіарну відповідальність у справах про банкрутство (актуальна судова практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за липень – грудень 2021 року / упоряд. управління забезпечення роботи судової палати для розгляду справ про банкрутство КГС ВС. Київ, 2022. 31 с.

46. Постанова Верховного Суду України від 04 жовтня 2018 року у справі № 922/132/13-г. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77149708>

47. Постанова Верховного Суду України від 15 січня 2019 року у справі № 904/9583/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79250033>

Спеціальна література:

48. Agrawal A., González-Uribe J., Martínez-Correa J. Measuring the ex-ante incentive effects of creditor control rights during bankruptcy reorganization. *Journal of Financial Economics*. 2022. Volume 143, Issue 1. Pp.381-408

49. Antill S. Do the right firms survive bankruptcy? *Journal of Financial Economics*. 2022. Volume 144, Issue 2. Pp. 523-546.
50. Biddle GC, Ma MLZ, Song FM. Accounting Conservatism and Bankruptcy Risk. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*. 2022. 37(2). Pp.295-323.
51. Bose U., Filomeni S., Mallick S. Does bankruptcy law improve the fate of distressed firms? The role of credit channels. *Journal of Corporate Finance*. 2021. Volume 68. Pp. 152-173.
52. Karaleu Yu. Social Responsibility Aspects of Companies' Insolvency. *Journal of Corporate Responsibility and Leadership*. 2020. 5(4). Pp. 7–26.
53. McGowan M. A., Andrews D. Design of insolvency regimes across countries OECD. 2018. № 1504. 36 p.
54. Müller K. Busy bankruptcy courts and the cost of credit. *Journal of Financial Economics*. 2022. Volume 143, Issue 2. Pp. 824-845.
55. Panagiotis Stamolampros, Symitsi E. Employee treatment, financial leverage, and bankruptcy risk. *International Journal of Hospitality Management*. 2022. V. 105. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S027843192200130X>
56. Patsuriia N.B., Radzyviliuk V.V., Fedorchenko N.V., Kalaur I.R., Bazhenov M.I. Legal Specifics of Bankruptcy Proceedings of Insurers in Ukraine. *Issues in Legal Scholarships*. 2018. № 16(1). Pp. 234-244.
57. Podtserkovnyi O., Vozniakovska K. Ensuring the central bank discretion in issuing stabilization loans in times of Covid-19 pandemic. *Revista de Derecho*. 2020. Vol. 9. Pp. 65-86.
58. Rodano G., Serrano-Velarde N., Tarantino E. Bankruptcy law and bank financing. *Journal of Financial Economics*. 2016. Volume 120, Issue 2. Pp. 363-382.
59. Tamosiuniene R., Demianchuk M., Koval V. State Regulation of Bankruptcy Relations in the National Economy. *Economics. Ecology. Socium*. 2019. 3. Pp. 19-27.

60. Беляневич О. А. Про застосування у справах про банкрутство конструкції фраздаторного правочину. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2021. № 2. С.14-23.
61. Бірюков О. М. Інститут неспроможності: порівняльно-правовий аналіз: Монографія. К.: Видавничий центр «Київський університет», 2000. 163с.
62. Бірюков О. М. Транскордонні банкрутства: теорія і практика: Монографія. К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2008. 318 с.
63. Бірюков О.М. Корпоративні групи у транскордонних банкрутствах. *Вісник господарського судочинства*. 2008. №4. С.86-90.
64. Бірюков О.М. Право банкрутства на зламі віків: уроки для України. *Вісник господарського судочинства*. №4. 2006. С.173-177.
65. Благута Р.І., Долинська М.С., Туркот О.А. Проблематика становлення інституту банкрутства фермерських господарств. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 2(4). С. 73–81.
66. Бобкова А.Г., Татькова З.Ф. Правове регулювання відносин у процедурі банкрутства: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 152 с.
67. Богатир В.К. Ліквідаційна процедура – заключна процедура у справах про банкрутство: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 210с.
68. Богатир В.К. Історико-правова характеристика становлення ліквідаційної процедури як окремої судової процедури в справах про банкрутство. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 1(66). С. 6–12.
69. Болдарь Г. Співвідношення незаконних дій у разі банкрутства та суміжних складів злочинів. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2005. № 8. С. 51-59.
70. Бондик В.А., Подцерковний О.П. Окремі проблеми банкрутства містоутворюючих та особливо небезпечних підприємств. *Вісник господарського судочинства*. 2010. № 1. С. 121-127.

71. Борох Ю. О. Складові антикризового управління підприємством. *Економіка розвитку*. – 2012. № 4 (64). С. 74–78.
72. Бурковська А. В., Мікуляк К. А. Прогнозування конкурентоспроможності комерційних банків у сучасних умовах. *Електронне наукове видання з економічних наук «ModernEconomics»*. 2017. Випуск №1. С. 9-17.
73. Бутирський А. А. Проблемні питання реалізації майна банкрута у ліквідаційній процедурі. *Економіка та право*. 2019. № 2. С.78-83.
74. Бутирський А. Концепція удосконалення законодавства про неспроможність. *Право України*. 2018. № 6. С. 86—97.
75. Бутирський А.А. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника як шлях подолання банкрутства: монографія. Чернівці: Книги- XXI, 2008. 180 с.
76. Бутирський А.А. Місце та роль мораторію на задоволення вимог кредиторів у процедурах банкрутства. *Вісник господарського судочинства*. К. 2005. №2. С. 34- 40.
77. Валітов С.С. Конкурентне право України: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 432 с.
78. Вечірко І. Умови відкриття провадження у справі про банкрутство згідно з нормами Кодексу України з процедур банкрутства. *Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства*. К.: Алерта, 2019. С. 15-25.
79. Возняковська К.А. Захист прав кредиторів – суб’єктів господарювання у відносинах із неплатоспроможними банками: проблемні аспекти. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017 р. Випуск 4 (12). С. 184-190.
80. Возняковська К.А. Заходи впливу держави на процеси підтримання платоспроможності банків. Правові умови сприятливого бізнес-клімату: досвід Німеччини та України: матер. міжн. наук.-практ конф., Одеса, 27 черв. 2019 р.; Гол. ред. колегії: С.В. Ківалов, О.П. Подцерковний. Одеса, Фенікс. 2019. С. 40-43.

81. Возняковська К.А. Право неспроможності банків: проблеми теорії та практики Монографія / К.А.Возняковська Чернівці : Друк Арт, 2018. 380 с.
82. Возняковська К.А. Про зовнішні чинники державної економічної політики у сфері забезпечення платоспроможності кредитно-фінансових установ. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №12. С.84-89.
83. Возняковська К.А. Про потреби гарантування прав суб'єктів господарювання на кошти з поточних рахунків при неплатоспроможності банків. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2017. № 29. С.116-120.
84. Возняковська К.А. Щодо підстав визнання банку неплатоспроможним. *Приватне та публічне право*. 2018 р. №2. С.73-78.
85. Возняковська К.А. Щодо поняття неспроможності банківських установ. *Вісник Запорізького національного університету*. 2017. № 3. С.123-131.
86. Гарник Л.Л. Банкрутство фізичних осіб: закордонний досвід і перспективи запровадження в Україні. *Право. UA*. 2017. № 2. С. 123-127.
87. Господарське право: підручник / О.П. Подцерковний, В.Г. Олюха, О.О. Квасніцька, К.А. Возняковська та ін.; за ред. О.П. Подцерковного. Одеса : Фенікс, 2018. 616 с.
88. Гушилик А. Правове становище боржника у справі про банкрутство на стадії санації. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 76—80.
89. Данилюк М.О., Савич В.І., Управління фінансовою санацією підприємства: Навч.посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 320 с.
90. Данілов А.І. Актуальні питання сплати грошової винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого. *Право України*. 2020. №. 10. С. 202-216
91. Джунь В.В. Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні. Монографія. К.:Юридическая практика, 2006. 384с.

92. Джузь В.В. Проблема процесуального плюралізму у справах про неспроможність. *Вісник господарського судочинства*. К. 2005. №1. С. 216- 223.
93. Джузь В.В. Проблемні питання вдосконалення організації провадження у справах про банкрутство. *Вісник господарського судочинства*. К. 2004. №2. С. 184- 191.
94. Дутка В. В. Санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство. *Економіка та право*. 2021. С. 96-101.
95. Економіко-правове регулювання монополізму в трансформаційній економіці України. Л. : ЛІГА-ПРЕС, 2013. 176 с
96. Економіко-правові засоби стимулювання експорту в Україні на євроорієнтованих засадах. Одеса: Фенікс, 2017. 284 с.
97. Жемчужникова Г. П. Особливості та проблеми антимонопольного регулювання економіки України. Д.: ДонДУЕТ, 2005. 150 с.
98. Жуков С. В. Ліквідаційна процедура банкрутства юридичних осіб відповідно до кодексу України з процедур банкрутства : наук.-практ. посіб. Київ : Алерта, 2021. 292 с.
99. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навч.посібник. К.: ЦУЛ, 2011. 272 с.
100. Загрія Р. Які переваги має досудова санація за участю податкового органу. *Юридична газета online*. 2021. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/yaki-perevagi-mae-dosudovasanaciya-za-uchastyu-podatkovogo-organu.html>
101. Коваленко О В. Деякі теоретичні і практичні аспекти визначення платоспроможності промислових підприємств. *Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво*. 2013. Вип. 3. С. 108-112.
102. Кодекс України з питань банкрутства. Науково-практичний коментар. Професіонал. 2021. 314 с.

103. Козирєва В.П., Філик Н.В., Гаврилiшин А.П. .Правове регулювання неплатоспроможності та банкрутства: навч. посiб. К.: Вид-во Нац. авiац. ун-ту "НАУ-друк", 2009. 295 с.

104. Копилюк О.І., Штангерт А.М. Фiнансова санацiя та банкрутство пiдприємств. К.: Центр навчальної лiтератури, 2005. 168 с.

105. Кот О. О. Перехiд прав кредиторiв. Iсторiя. Теорiя. Судова практика. К.: Юрiнком Iнтер, 2002. 160 с.

106. Кудрявцева В. В., Бернацька Ж. П. Кодекс України з процедур банкрутства, як спроба антикорупцiйного реформування системи неплатоспроможності *Мiжнародний науковий журнал «Iнтернаука». Серiя : Юридичнi науки.* 2020. № 10. С. 38-43.

107. Левшина Я. Види вiдповiдальності у процедурi банкрутства. *Пiдприємництво, господарство i право.* 2020. № 2. С. 105-108.

108. Левшина Я. Суб'єкти вiдповiдальності у процедурi банкрутства. *Visegrad Journal on Human Rights.* 2020. №1. С.173-177.

109. Лiгоненко Л.О., Хiленко О.О, Дянков I.І. Банкрутство та санацiя суб'єктiв господарювання в Україні: монографiя. К.: Киiв. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 347 с.

110. Льодiна О. Процесуальнi диверсiї у справах про банкрутство. *Юридичний журнал.* 2011, №2. С.8-14.

111. Лютий I.О., Криклiй А.С., Мiщенко В.І., Науменкова С.В., Версаль Н.І. Банкiвська справа: Навчальний посiбник. К.: Видавництво «Киiвський унiверситет», 2009. 392с.

112. Малiневський О. Зловживання правом на порушення провадження у справi про банкрутство та заходи протидiї. Актуальнi проблеми процедур банкрутства в Україні та мiжнародний досвiд врегулювання неплатоспроможності: матерiали Мiжнародної науково-практичної конференцiї (м. Киiв, 18 жовт., 2019 р.). Киiв., 2019. С.51-65.

113. Накарякова В.І. Запобігання банкрутства підприємства методом санації. *Інноваційна економіка: перспективи розвитку і вдосконалення*. 2015. № 1 (6). С. 130-136.

114. Науково-практичний коментар до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» / [Г. О. Андрощук та ін.]. К.: ВД „Юридична газета”, 2013. 175 с.

115. Науково-практичний коментар до Кодексу України з процедур банкрутства. ТОВ «Сігматрейд». 2022. 432 с.

116. Новосельцев І.І. Транскордонна неплатоспроможність у міжнародному приватному праві : монографія. К. : Арт Економі. 2013. 206 с.

117. Ольшанська О. Відсторонення арбітражного керуючого від участі у справі про банкрутство за новим. *Застосування норм Кодексу України із процедур банкрутства: збірка наукових статей*. Київ : Алерта. 2019. С. 160–167.

118. Організаційно-економічний механізм арбітражного управління підприємствами : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / О. О. Хіленко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2013. 21 с.

119. Організаційно-правові засади регулювання відносин неплатоспроможності банків в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ. 2014. 20 с.

120. Панченко В. Організаційно-правові питання щодо дисциплінарної відповідальності арбітражних керуючих в Україні. *In: Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2021. nr. 1(46), pp. 34-38.

121. Пластун О. Визначення сутності поняття "банкрутство" в сучасній науковій літературі. *Вісник ЖДТУ*. 2009. № 2. С. 256–261.

122. Подцерковний О.П. Щодо питань про системну побудову виключень з права банкрутств та попередження умисного списання боргів. *Санація та банкрутство*. 2011. № 1. С. 101-105.

123. Поляков Б. М. Історичний нарис правового регулювання відносин неспроможності (банкрутства) в Україні. *Санація та банкрутство*. 2006. №3. с.60-65.

124. Поляков Б. М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні. К.: Ін Юре, 2011. 560 с.

125. Поляков Б.М. Правове регулювання неспроможності (банкрутства) в зарубіжних країнах (Англії, Німеччині, Росії, США, Франції). *Санація та банкрутство*. 2006. №1. с.144-146.

126. Поляков Р.Б. Порівняльно-правові аспекти регулювання процедури банкрутства в Німеччині та Україні. Чернівці: Технодрук, 2021. 288 с.

127. Примак В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2007. 432 с.

128. Прокопчук С. І. Критичний аналіз критеріїв оцінювання ризику ймовірного банкрутства (на прикладі підприємств ЗБВ України). *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 2 (128). С. 161–171.

129. Радзивілюк В. В. Запобігання банкрутству (неспроможності): господарсько-правовий аспект. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. 532 с.

130. Радзивілюк В. Санація як судова процедура банкрутства: порівняльно-правове дослідження: Автореф. дис. канд. юрид. наук. К., 2001. 17 с.

131. Радзивілюк В. В. Судова процедура санації: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2005. 116 с.

132. Радзивілюк В., Поляков Р. Проблеми застосування господарсько-процесуальних норм у процедурі банкрутства (неплатоспроможності). *Право України*. 2020. № 7. С. 147—158.

133. Руданецька О.С., Хомко Л.В. Особливості звільнення працівників у процедурі банкрутства: міжнародне та національне правове регулювання. *Наше право*. 2022. № 1. С. 137-143.

134. Рудика В.І., Косарева І.П., Менькова Ю.В. Санація підприємства як чинник його фінансової захищеності. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. №11.
135. Селіванов А.О. Правові проблеми щодо поновлення платоспроможності підприємств: колізії між законодавством і судовою практикою. *Вісник Верховного Суду України*. К. 2005. №8. С. 28- 32.
136. Селіванов А.О. Процедура «штучного банкрутства» підприємств: колізії у законодавстві та практика господарських судів. *Вісник господарського судочинства*. К. 2005. №2. С .137- 144.
137. Серебрякова, Ю.О. Неплатоспроможність як матеріально-правова підстава для відкриття провадження у справі про банкрутство господарських організацій. *Правові горизонти*. 2021. Вип. 26 (39). С. 47-51
138. Сідько С. В. Процес ліквідації відсутнього боржника. *Податки та бухгалтерський облік*. 2001. № 74 (423). С. 41-52.
139. Спектор А. Кодекс України з процедур банкрутства: 2 роки в дії. *Юридична газета online*. 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/kodeks-ukrayini-z-procedur-bankrutstva-2-roki-v-diyi.html>
140. Степанова Т. В. Проблеми реалізації ефективної комунікації між учасниками справи про банкрутство за новим КзПБ. *Юридична Україна*. 2020. № 3. С. 58-60.
141. Стороженко О. М. Адміністративно-правова кваліфікація зловживань монопольним становищем на ринку України: монографія. К. 2009. 142 с.
142. Сушицька Ю., Світличина І. Банкрутство фізичної особи, з врахуванням особливостей етики в сфері банкрутства. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. 32. С. 24-30.
143. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навчальний посібник. К.:КНЕУ. 2000. 410 с.

144. Филюк Г. М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації : монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. 404 с.
145. Фокіна Н. П. Прогнозування криз та банкрутств промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 2 (20). С. 76–79.
146. Фролова О.Г. Об'єктивні ознаки доведення до банкрутства. *Вісник господарського судочинства*. К. 2005. №8. С. 227- 236.
147. Чернадчук В. Д. Правове регулювання неплатоспроможності банків: навч. посіб. Суми: Університетська книга. 2007. 230 с.
148. Чернюк Л.Г., Кондрашихін А.Б., Качала Т.М. Територіальна організація фінансового ринку України. Черкаси: Вертикаль, 2006. 256 с.
149. Чорна Ю.В. Світові системи банкрутства: господарсько-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Ін-т економіко-прав. досліджень НАН України. Київ. 2018. 20 с.
150. Шаповалова О.В. Значущість реєстрів при правовій організації контролю у сфері господарювання. Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві : зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 20 березня 2020 року. Велико-Тирново, Болгарія : ACCESS PRESS, 2020. С. 209–215.
151. Щербина В. С. Господарське право: підручник. К. : Юрінком Інтер. 2013. 640 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ:

1. Історія становлення і розвитку законодавства про неспроможність.
2. Предмет права банкрута: ознаки та специфіка відносин.
3. Методи правового регулювання права банкрутства (неспроможності).
4. Поняття інституту неспроможності.
5. Джерела права, що регулюють правові відносини у сфері неспроможності.
6. Аналіз останніх змін в законодавстві про банкрутство. Співвідношення понять неспроможності і банкрутства.
7. Розвиток інституту неспроможності в різні періоди історії.
8. Правове регулювання інституту неспроможності (банкрутства) в сучасній Україні
9. Функції та принципи права банкрутства (неспроможності).
10. Система права банкрутства.
11. Арбітражний керуючий: поняття, статус.
12. Порядок набуття статусу арбітражного керуючого.
13. Порядок і підстави припинення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).
14. Призначення та усунення арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у справі про банкрутство.
15. Відповідальність арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).
16. Дисциплінарна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), її функції та повноваження.
17. Страхування відповідальності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) та його мета.
18. Винагорода та відшкодування витрат арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).
19. Помічник арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора).

20. Поняття, функції та повноваження саморегульованої організації арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

21. Повноваження державного органу з питань банкрутства.

22. Кваліфікаційна комісія арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

23. Контроль за діяльністю арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

24. Планові та позапланові перевірки діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

25. Наслідки проведення перевірки діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів).

26. Порядок формування та повноваження комітету кредиторів у процедурі банкрутства.

27. Порядок формування, проведення та повноваження зборів кредиторів.

28. Поняття, мета та строки розпорядження майном боржника.

29. Порядок проведення розпорядження майном боржника.

30. Наслідки призначення та проведення розпорядження майном боржника.

31. Права та обов'язки розпорядника майна.

32. Межі реалізації прав арбітражного керуючого.

33. Правове становище боржника на стадії розпорядження майном. Фінансово-господарська діяльність боржника.

34. Визнання недійсними правочинів (договорів) та спростування майнових дій боржника

35. Закінчення процедури розпорядження майном боржника.

36. Процедура санації боржника: поняття та ознаки.

37. Мета, строки та порядок проведення процедури санації боржника.

38. Права та обов'язки керуючого санацією.

39. План санації боржника: порядок розробки та погодження.

40. Затвердження та реалізація плану санації у процедурі банкрутства.
41. Виконання зобов'язань боржника власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника у процедурі санації.
42. Продаж майна у процедурі санації як цілісного майнового комплексу.
43. Відчуження у процедурі санації майна боржника шляхом заміщення активів.
44. Продаж частини майна боржника у процедурі санації: Порядок та підстави.
45. Збільшення статутного капіталу боржника у процедурі санації боржника
46. Підготовка та затвердження звіту керуючого санацією. Наслідки.
47. Підстави та порядок звільнення керуючого санацією у процедурі банкрутства.
48. Підстави та порядок дострокового припинення процедури санації боржника.
49. Поняття, цілі і терміни ліквідаційної процедури.
50. Підстави і наслідки відкриття ліквідаційної процедури.
51. Порядок відкриття ліквідаційної процедури.
52. Функції господарського суду у ліквідаційній процедурі.
53. Наслідки визнання боржника банкрутом.
54. Виконання зобов'язань боржника власником майна (органом, уповноваженим управляти майном) боржника у ліквідаційній процедурі.
55. Інвентаризація пасивів та активів банкрута.
56. Формування ліквідаційної маси.
57. Оцінка майна банкрута та її результати.
58. Виявлення і задоволення вимог кредиторів.
59. Черговість задоволення вимог кредиторів у провадженні у справах про банкрутство.
60. Повноваження ліквідатора та ліквідаційної комісії у ліквідаційній процедурі.

61. Звіт ліквідатора.
  62. Форми і способи продажу майна банкрута.
  63. Поняття аукціону, суб'єктів аукціону, строків та договорів, що опосередковують його проведення.
  64. Порядок та вимоги до організації та проведення аукціону.
  65. Скасування аукціону, визнання аукціону таким, що не відбувся, анулювання результатів аукціону, визнання результатів недійсними.
  66. Порядок проведення аукціону. Особливості проведення повторного аукціону та його документальне забезпечення.
  67. Особливості проведення аукціону в електронній формі та його документальне забезпечення.
  68. Наслідки невиконання обов'язків за результатами проведеного аукціону.
- Відповідальність.
69. Правова природа мирової угоди, строки її укладення.
  70. Умови укладення мирової угоди та порядок схвалення.
  71. Порядок розгляду мирової угоди в господарському суді.
  72. Наслідки затвердження мирової угоди господарським судом.
  73. Недійсність мирової угоди. Підстави і наслідки визнання мирової угоди недійсною.
  74. Наслідки невиконання мирової угоди.
  75. Поняття та порядок припинення провадження у справі про банкрутство.
  76. Наслідки припинення провадження у справі про банкрутство.
  77. Банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності зі спеціальним статусом.
  78. Особливості банкрутства сільськогосподарського підприємства.
  79. Особливості банкрутства страховиків.
  80. Особливості банкрутства професійних учасників ринку цінних паперів та інститутів спільного інвестування.
  81. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

82. Банкрутство фізичної особи, що не має статусу суб'єкта підприємницької діяльності.
83. Особливості банкрутства фермерських господарств.
84. Особливості провадження санації боржника його керівником.
85. Особливості застосування процедури банкрутства до боржника, що ліквідується власником.
86. Особливості банкрутства державних підприємств та підприємств в статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відсотків.
87. Поняття іноземної процедури та принципи процедури банкрутства пов'язані з іноземною процедурою.
88. Роль та значення господарських судів України та арбітражного керуючого у процесі реалізації іноземної процедури банкрутства.
89. Керуючий судовою процедурою та розгляд заяв про визнання іноземної процедури банкрутства.
90. Підстави та порядок визнання іноземної процедури банкрутства.
91. Підстави та порядок відмови у визнанні іноземної процедури банкрутства.
92. Особливості захисту речових прав кредиторів та інших зацікавлених осіб в межах іноземної процедури банкрутства.
93. Міжнародне співробітництво та судова допомога в межах реалізації іноземної процедури банкрутства.
94. Проблематика транскордонної неспроможності та досвід його нормативного упорядкування
95. Вибір нормативної основи для врегулювання транскордонних аспектів неспроможності